

Lapin liitto

LAPIN TUULIVOIMASELVITYS 2022

Liite 3: Paliskuntaakohtainen arviointi

5.12.2022

Sisällysluettelo

1	Johdanto	4
2	Porotalous selvitysalueella	4
3	Tuulivoiman vaikutukset poronhoitoon.....	6
3.1	Poroelinkeino ja poron vuosi yleisesti	6
3.2	Vaikutukset poronhoitoon	7
4	Lähtötiedot ja arviointimenetelmät	8
4.1	Lähtötiedot	8
4.2	Arviointimenetelmät	9
5	Paliskunta-kohtainen arviointi	10
5.1	Muonio	10
5.2	Kyrö.....	14
5.3	Kuivasalmi.....	14
5.4	Sattasniemi	19
5.5	Oraniemi	24
5.6	Kemin-Sompio	27
5.7	Pohjois-Salla.....	28
5.8	Kolari.....	28
5.9	Alakylä	33
5.10	Jääskö	38
5.11	Syväjärvi.....	42
5.12	Poikajärvi	44
5.13	Pyhä-Kallio	44
5.14	Hirvasniemi.....	47
5.15	Salla.....	54
5.16	Orajärvi	60
5.17	Lohijärvi	63
5.18	Palojärvi	67
5.19	Narkaus.....	71
5.20	Vanttaus.....	71
5.21	Niemelä.....	74
5.22	Isosydänmaa	74
5.23	Kuukas	83

5.12.2022

5.24	Timisjärvi.....	88
5.25	Posion Livo.....	91
5.26	Pudasjärven Livo.....	91
5.27	Ikonen.....	95
5.28	Tolva	95
5.29	Akanlahti.....	95
5.30	Taivalkoski	95
6	Yhteenveto	96

5.12.2022

1 Johdanto

FCG Finnish Consulting Group Oy on laatinut Lapin liiton toimeksiannosta selvitystä Lapin maakunnan alueen tuulivoimatuotantoon potentiaalisista alueista.

Tämä raportti on osa esiselvitystä tuulivoimapotentialisista alueista. Raportin tavoitteena on ollut tarkastella laajan teknistaloudellisen sekä paikkatietoanalyysiin pohjautuvan analyysin perusteella löydettyjen potentiaalisten tuulivoima-alueiden merkitystä ja vaikutusta poroelinkeinon näkökulmasta sekä arvioida kunkin potentiaalisen tuulivoima-alueen toteutuskelpoisuutta.

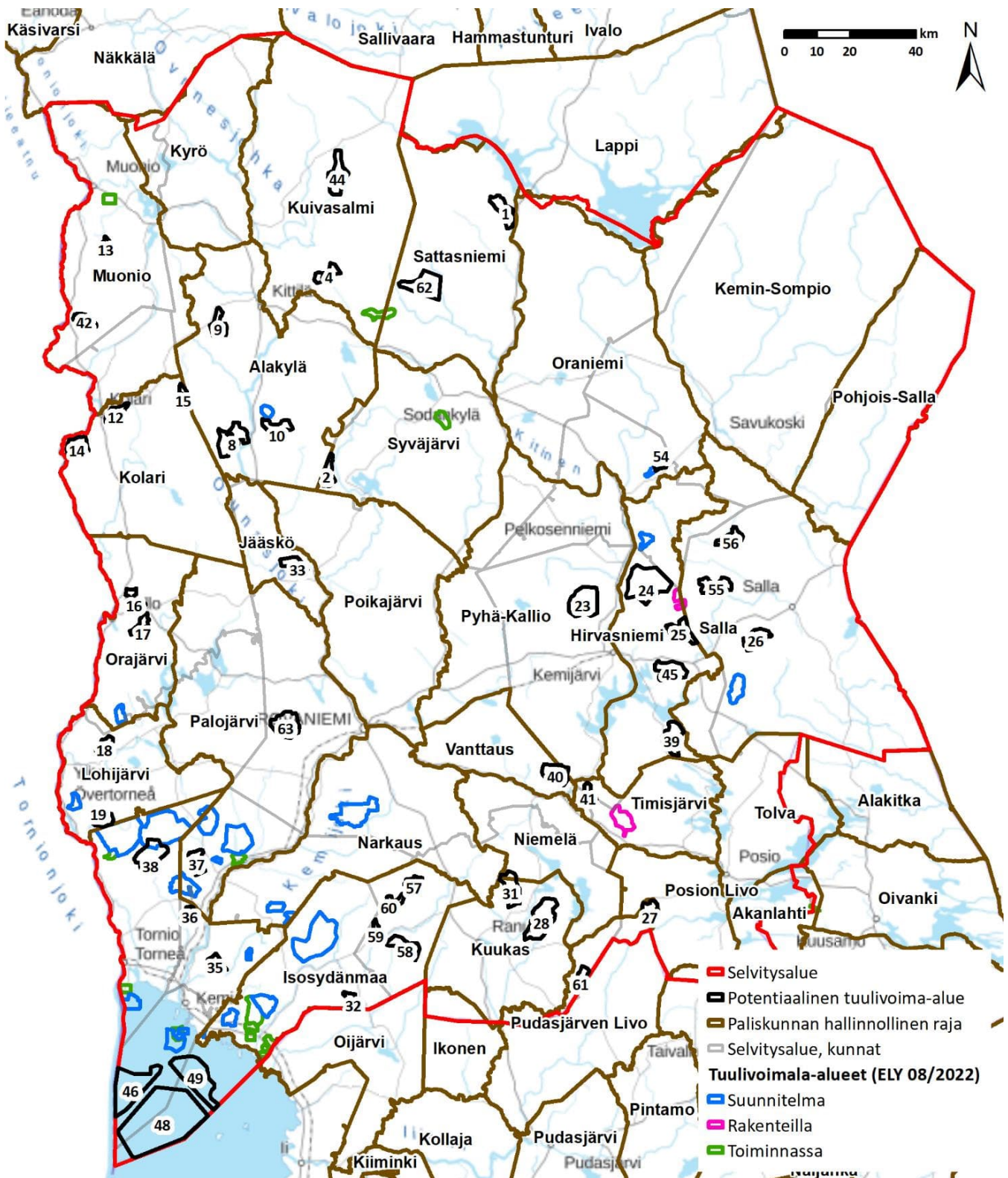
Raportti ei korvaa hankekohtaista tarkempaa selvitystä ja vaikutusten arviointia, joita on tehtävä jatkosuunnittelun aikana (esim. kaavoitus- ja YVA-menettely), mikäli hanketta päätetään viedä eteenpäin ja vaikka sen vaikutukset olisi esiselvityksessä arvioitu vähäiseksi tai kohtalaiseksi.

2 Porotalous selvitysalueella

Lapin liiton tuulivoimaselvitys 2022 koskee Lapin maakunnan aluetta pois lukien saamelaisten kotiseutualue. Yhteensä selvitysalueelle sijoittuu 30 paliskuntaa, joista viisi on osittain Pohjois-Pohjanmaan maakunnan puolella. Yhteensä selvitysalueella toimii 2 538 poronhoitajaa ja on noin 95 000 eloporoa. Poronhoito-oikeus (PHL 3§) on koko poronhoitoalueella turvattu maan omistussuhteesta riippumatta. Poronhoitajat ovat siten oikeuden haltijoita, eikä kaavalla saa aiheuttaa muulle oikeuden haltijalle kohtuutonta haittaa (MRL 28§). Selvitysalueen paliskunnista seitsemän on lisäksi erityisellä poronhoitoalueella, jossa elinkeinon asema maankäyttäjänä on vahvempi muuhun poronhoitoalueeseen nähden. PHL:n 2 § (848/1990) mukaan ”tällä alueella olevaa maata ei saa käyttää sillä tavoin, että siitä aiheutuu huomattavaa haittaa poronhoidolle”.

Selvitysalueen paliskunnista 21 alueelle olisi sijoittumassa uusia potentiaalisia tuulivoimala-alueita. Näiden paliskuntien pinta-ala on yhteensä 46 883 km². Potentiaalisten tuulivoima-alueiden maapinta-ala on yhteensä 1 290 km², eli 2,7 % näiden paliskuntien yhteisestä pinta-alasta, jolloin tuulivoima-alueiden laajuus suhteessa paliskuntien pinta-alaan on varsin pieni. Kokonaispinta-alojen laskenta ei kuitenkaan ole riittävä tapa tarkastella paliskuntiin kohdistuvia vaikutuksia. Paliskuntien poronhoidon varsinaisessa käytössä oleva pinta-ala eroaa huomattavasti paliskuntien hallinnollisista rajoista eikä yhteislaskelmissa ole huomioitu poronhoitoa jo rajoittavia tekijöitä, kuten asutusta, infrastruktuuria tai muita maankäyttäjiä. Menetettävän pinta-alan sijainti suhteessa paliskunnan poronhoidon kannalta toiminnallisiin ja keskeisiin alueisiin on tarkastelussa oleellisempaa sekä sijaintien tunnistaminen. On myös huomioitava, ettei kaikissa paliskunnissa-kaan porot laidunna koko paliskunnan alueella, vaan paliskunnassa voi olla useita erillään toimivia perhe- tai tokkakuntia, jotka käyttävät paliskunnassa eri alueita. Paliskuntien poronhoito sekä muusta maankäytöstä johtuvat kumuloituvat toiminnalliset reunaehdot eroavat myös hyvin paljon toisistaan eikä päätelmiä siitä, mitkä alueet poronhoidolle ovat tärkeitä voi tehdä yleistäen. Edellä mainituista syistä selvityksessä on päädytty tekemään poronhoidosta erillisraportti, jossa potentiaalisia hankealueita ja paliskuntia arvioidaan paliskuntaakohtaisesti.

5.12.2022

Kuva 1. Paliskuntien hallinnolliset rajat, selvitysalue ja potentiaaliset tuulivoima-alueet.

5.12.2022

3 Tuulivoiman vaikutukset poronhoitoon

3.1 Poroelinkeino ja poron vuosi yleisesti

Poronhoito on Suomessa harjoitettavaa elinkeinoa, joka tapahtuu poronhoitoilla (848/1990) määritellyllä alueella. Poronhoitoalueen koko on 36 % Suomen pinta-alasta ja se kattaa Lapin maakunnan (Kemi-Tornion alueita lukuun ottamatta) sekä Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun pohjoisosat. Suomen poronhoitoalue on jaettu 54 paliskuntaan, jotka ovat PHL 6 §:n mukaisia hallinnollisia yksiköitä, jotka alueellaan vastaavat poronhoidosta. Paliskunta muodostuu osakkaista, jotka ovat alueella laiduntavien porojen omistajia. Paliskunnilla on oma poroisäntien johtama hallintojärjestelmä, joka koostuu poroisännästä, varaporoisännästä, rahastonhoitajasta ja nelijäsenisestä hallituksesta. Paliskuntien kattojärjestönä toimii Paliskuntain yhdistys, jonka jäseniä kaikki paliskunnat ovat ja käyttävät äänivaltaansa porolukumäärään suhteutettuna.

Poronhoito on pohjoisen Suomen vanhin edelleen elinvoimainen elinkeino ja varsin kulttuurisidonnainen ammatti, joka osaltaan mahdollistaa perinteisen pohjoisen kyläasumisen. Poronhoitoa harjoittaa nykyisellään Suomessa pääelinkeinonaan noin 1 000 henkilöä ja tämän lisäksi noin tuhannelle poronhoito tarjoaa merkittävän sivuelinkeinon. Lapin maakunnassa poronhoito on suurin alkutuotannon ala ja aidosti kestävä alueellinen elinkeino, jota on harjoitettu vuosisatoja. Lapin matkailun imagossa ja markkinoinnissa poro on monella tapaa hyödynnetty ollen sen keskeisimpiä tekijöitä erämaisen luonnon ja revontulten rinnalla. Poronlihan ja muiden tuotteiden jalostus on myös merkittävä osa elinkeinorakennetta (Paliskuntain yhdistys 2018).

Poroilla on vuodenaikoja noudatteleva laidunkierto, jota käytetään hyväksi poronhoitotöissä. Laidunkierto on luontaista ja säännöllistä vuosien välillä, mikäli olosuhteet paliskunnan alueella eivät muutu. Laidunkiertoa ohjaavat ravinnon laatu ja saatavuus sekä alueiden rauhallisuus ja yhtenäisyys. Porojen luontainen vuodenvierailu erityyppisten laidunalueiden välillä perustuu siihen, että vasat oppivat pienestä lähtien käyttämään elinpiirinsä laidunalueita seuraamalla emäänsä. Tämän takia eläimet voivat pyrkiä etsimään ravintoa totunnaisilta laidunalueiltaan silloinkin, kun laiturit ovat syystä tai toisesta huonontuneet ravinnon määrän ja laadun suhteen.

Porojen laidunkierrossa on olosuhteista johtuvia paliskunta kohtaisia eroja ja myös paliskunnan sisällä porot liikkuvat kesä- ja talvilaidunten välillä eri tavalla. Laidunkierto voi olla kymmenien, jopa satojen, kilometrien pituinen ja sitä ohjaa ravinto ja sen saatavuus. Porojen ravinnonkäyttö vaihtelee vuodenaajan mukaan. Keväällä toukokuuseen vasoma-aikaan porot laiduntavat alueilla, joilta lumet sulavat nopeimmin (eteläiset rinteet, suoalueilla korkeammat mätäspinnat) ja joissa uudet versot tulevat esiin ensimmäisinä. Kesälaidunalueina toimivat rehevämmät suot, hakkuuaukeat ja purovarsien niityt, joilta porot syksyn tullen siirtyvät metsiin ja tunturikankaille. Rykimä eli porojen kiima-aika ajoittuu syys-marraskuulle, ja porot jatkavat tuolloin laidunnustaan kangasmailla. Talven tultua porot käyttävät ravintonaan lumen alta löytyviä jäkäliä, varpuja ja muita kasveja sekä puissa kasvavaa luppoo eli naavaa. Jäkälä- ja luppolaidunten pinta-alojen kapenemisen sekä muuttuvien sääolosuhteiden aiheuttamaa talvikauden ravinnon määrän vähenemistä ja saavutettavuutta paikataan kuitenkin nykyisin lähes jokaisessa paliskunnassa lisäruokinnalla taikka tarhauksella.

Poronhoito on luontaiselinkeino ja sen kannattavuus perustuu käytettäviin luonnonlaitumiin ja porojen vapaaseen laidunnukseen ympärivuotisesti tai ainakin lähes koko vuoden ajan. Yleisesti alkukesällä porot kerätään kesäaikaan ja keväällä syntyneet vasat merkitään. Kesäaikat voivat olla kiinteitä tai siirrettäviä. Kesällä porot laiduntavat vapaasti. Syksyllä ja syystalvella porotöissä hyödynnetään rykimäaika ja porojen luontaista kerääntymistä tokkiin ja vaellusta kohti talvilaitumia. Tällöin porot kerätään ja kuljetetaan käsiteltäväksi lähimpänä sijaitsevaan erotusaitaan. Erotusten jälkeen porot päästetään talvilaitumille tai ne joko siirretään tai ne siirtyvät omia aikojaan talviruokinta-alueille ja -tarhoille. Keväällä osa poroista vasoo tarhoissa

5.12.2022

ennen kuin ne päästetään vaeltamaan kesälaitumille. Tarhat ovat poronomistajien yksityisiä ja ne ovat yhdessä muiden alueiden kanssa osa porotilojen toiminnallista kokonaisuutta. Porojen tarhausessa viettämä aika vaihtelee suuresti paliskunnittain sekä paliskuntien sisällä. Usein tarhaus aika riippuu paikallisista talviolosuhteista, kuten lumen syvyydestä ja kovuudesta. Jossain paliskunnissa petotilanne voi pitkittää tarhausaikaa. Poromatkailussa porot ovat tarhassa yleensä koko talvisesongin ajan.

Porojen liikkumista laitumilla ohjaillaan useissa paliskunnissa laidunkierto- ja työaitojen avulla, lisäksi käytössä on muuta infrastruktuuria, kuten kämppiä. Porojen kokoamiseen ja kuljettamiseen ja ruokintaan käytetään apuna mönkijöitä ja talvisin moottorikelkkoja. Joissakin paliskunnissa käytetään kokoamisessa myös pienhelikoptereita. Koko paliskunnan poronhoitojärjestelmä ja kaikki porotalouden infrastruktuuri on siis rakennettu sen mukaan, miten porot liikkuvat ja miten niitä pystytään käsittelemään.

3.2 Vaikutukset poronhoitoon

Yleisesti erilaisissa maankäytön hankkeissa uusi infrastruktuuri aiheuttaa poronhoitotyössä käytettävien rakenteiden muutostarpeita sekä muutoksia luontaisissa laidunalueissa (suorat ja epäsuorat vaikutukset) ja laidunkierrossa. Muuttuva maankäyttö voi vaikeuttaa poronhoidon rakenteiden käytettävyyttä ja esimerkiksi uusi tiestö saattaa vaatia aukkoja poroaitoihin sekä lisätä mahdollisesti porokolareita.

Maankäytön hankkeet kaventavat ja pirstovat porolaitumia ja aiheuttavat muutoksia porojen laidunten käytössä ja laidunkierrossa, mikä voi näkyä mm. häiriöalueiden välttämisenä tai rakennettujen alueiden hyödynämisenä rakkäsuojana. Laidunalueiden kaventumisen myötä porot joutuvat etsimään uusia laidunalueita, mikä näkyy laidunnuspaineen lisääntymisenä jäljelle jäävillä laidunalueilla.

Erilaisten yllä mainittujen vaikutusmekanismien kautta sekä muiden maankäyttöhankkeiden yhteisvaikutuksena poroelinkeinon harjoittamisen kannattavuus saattaa heiketä tietyillä alueilla, mikäli kustannukset rakenteiden käytettävyydessä nousevat, porojen kokoamisen vaatimat työt lisääntyvät, lisäruokinta kustannukset lisääntyvät, vasomismenestys tai porojen kunto heikkenee tai porotappiot muutoin kasvavat.

Taulukko 1. Maankäyttöä muuttavien hankkeiden mahdollisia vaikutuksia poronhoitoon (mukaillen Paliskuntain yhdistys 2014).

Porolaitumet	- Laidunalueiden poistuminen käytöstä osittain tai kokonaan, alueiden käytön vaikeutuminen tai alueen välttäminen - Laidunten maanpeitteen muuttuminen - Laidunten pirstaloituminen - Laidunten epätasainen kuluminen
Porojen laidunten käyttö	- Levottomuutta aiheuttava häiriötekijä (laiduntamisen häiriintyminen) - Laiduntamisen tai lisääntymisen siirtyminen muualle - Porojen kulkureittien muuttuminen ja laidunten saavutettavuuden heikkeneminen - Vaikutus porojen hyvinvointiin (esim. ravinnon saatavuuden muuttuminen, haitta-aineet)
Poronhoitotyö	- Poronhoitoon liittyvän infrastruktuurin käytön vaikeutuminen tai poistuminen käytöstä sekä uudelleenjärjestely - Muutokset porojen kuljetusreiteissä tai kuljetusten häiriintyminen
Porovahingot	- Liikenteen aiheuttamat vahingot (porokolarit) - Porovahingot hankealueella

5.12.2022

Poronhoitoelinkeinon kannattavuus	• Vasaprocentin mahdollinen laskeminen • Teuraspainojen mahdollinen putoaminen • Lisäruokinnan lisääntyminen • Poronhoitoon liittyvän infrastruktuurin uudelleenjärjestely • Porojen siirtyminen viero paliskuntiin • Porojen siirtyminen alueille missä syntyy porojen aiheuttamien vahinkojen korvausvelvollisuus tai vahinkojen estämistarve (viljelykset, puutarhat ja vakituisten asuntojen pihat) • Suurimman sallitun eloporomäärän laskeminen
Vaikutukset poronhoitoon liittyviin sosiaalsiin ja kulttuurisiin tekijöihin	• Elinkeinon ja elämäntavan menettäminen • Poronhoitajien turvallisuus • Kulttuurimaiseman muutokset • Kulttuuriperinnön häviäminen • Muutokset paikallisyhteisön sosiaalisissa rakenteissa

4 Lähtötiedot ja arviointimenetelmät

Tässä raportissa tarkastellut tuulivoimapotentiaaliset alueet on rajattu laajan teknistaloudellisen sekä paikkatietoanalyysiin pohjautuvan tarkastelun perusteella. Kunkin rajatun tuulivoimapotentiaalisen alueen vaikutukset paikallisen paliskunnan poronhoitoon on arvioitu raportissa pohjautuen TOKAT-paikkatietoaineiston tarkempaan aluekohtaiseen analyysiin sekä paliskuntien kommentteihin alueista.

Poroelinkeinoa koskevan arvioinnin tavoitteena on ollut jaotella tuulivoimapotentiaalisten alueiden joukosta ne alueet, joiden:

- vaikutukset poroelinkeinolle ovat ennalta arvioiden vähäisiä ja alue on hyvin sopiva tuulivoiman kehittämiseen,
- vaikutukset ovat vähintään kohtalaisia ja alue on ennalta arvioiden kohtuullisin muutoksin sopiva tuulivoiman kehittämiseen
- vaikutukset ovat suuria ja alue on ennalta arvioiden jossain laajuudessa sopiva tuulivoiman kehittämiseen, mutta vaatii alueen huomattavaa sovittamista poronhoidon näkökulmasta sekä
- alueisiin, jotka aiheuttavat huomattavaa/kohtuutonta haittaa poroelinkeinolle ja arvioinnin perusteella alue ei sovi tuulivoiman kehittämiseen sen poroelinkeinolle aiheuttamien haittojen vuoksi.

4.1 Lähtötiedot

Raportissa käytettyä paikkatietoaineistoa (SYKE, LUKE, Paliskuntain yhdistys ja paliskunnat, TOKAT 2022) on päivitetty ennen selvitystyön käynnistämistä, jotta se olisi mahdollisimman ajantasainen selvitystyötä varten. Päivittämisestä vastasi Lapin liitto yhteistyössä Paliskuntain yhdistyksen ja selvitysalueen paliskuntien kanssa. Päivityksiä tehtiin 18 paliskunnan aineistoon. Aineisto todettiin jo paikkansa pitäväksi 8 paliskunnan ja 2 paliskunnan kohdalla päivitys jäi tekemättä.

5.12.2022

21 paliskunnalle on lisäksi lähetetty sähköpostitse kohdekortit kommentoitaviksi paliskunnan alueelle sijoituvista tuulivoima-alueista. Kommenteissa on kerrottu poronhoidosta alueella yleisesti, alueen merkityksestä koko paliskuntaan ja mahdollisista vaikutuksista alueen poronhoitoon sekä paliskunnan suhtautumisesta mahdollisiin alueisiin. Kommentteja pyydettiin 16.11 mennessä ja niitä antoivat 20 paliskuntaa. Arvioinneissa on kohdekorttien kommentointien lisäksi otettu huomioon kuntatyöryhmissä sekä avoimissa webinaareissa poronhoidosta esiin tulleita asioita sekä Paliskuntain yhdistyksen lausuntoja. Paliskuntien perustietojen kuvaamisessa on käytetty paliskuntayhdistyksen nettisivuilla olevia tietoja sekä poroluvut taulukkoa (Paliskuntain yhdistys 2021).

4.2 Arviointimenetelmät

Vaikutusten arvioinnissa tuulivoimapotentialisten alueiden merkitystä laidunmaana sekä porotöiden toteuttamiseen on arvioitu perustuen paikkatietotarkasteluun sekä paliskunnista saatuihin kommentteihin. Arvioinnin lähtötiedot eivät ole riittäviä, jotta voitaisiin arvioida alueelle mahdollisesti rakennettavan tuulivoimamahankkeen paikalliselle poroelinkeinolle aiheuttamia sosiaalisia vaikutuksia tai todellisia laidunalueemene-tyksiä, vaan ko. vaikutuksia voidaan täsmällisemmin arvioida vasta, kun hanke on todellisuudessa olemassa ja sille on muodostettu hankesuunnitelma (hankealue, voimalapaikat, tiet, sähkönsiirto), joihin vaikutuksia voidaan suhteuttaa. Arvioinnissa ei ole huomioitu yhteisvaikutusten osalta suunnitteilla olevia tuulivoimapuistoja tai muita hankkeita, sillä ne voivat olla aikataulun tai suunnittelutilanteen osalta hyvin eri vaiheissa tai jäädä toteutumatta kokonaan, joten huomioon otetaan vain olemassa sekä rakenteilla olevat hankkeet. Tämän raportin vaikutusten arviointia voidaan käyttää jatkokehittävien tuulivoimapotentialisten hankkeiden löytämiseen, mutta hankekohtaisten vaikutusten arviointi tulee aina laatia jatkosuunnittelussa kaavoituksen, YVA-menettelyn tai muun myöhemmän suunnitteluvaiheen aikana. Tällöin myös yhteisvaikutukset tulee huomioida sen hetkisen tilanteen mukaisesti. Alla olevassa taulukossa on esitetty keskeisimmät vaikutusten arvioinnissa käytetyt kriteerit, joilla alueen tuulivoimarakentamisen vaikutuksia paliskuntien poronhoidolle on arvioitu.

Vähäinen	Kohtalainen	Suuri	Kohtuuton/huomattava
Porojen laidunalueita ei sijoitu tai niitä sijoittuu vähäisiä määriä alueelle. Häiriötekijöille alttiita laidunalueita (mm. vasomisalueet) tai porojen keskeisiä kulkureittejä ei sijoitu tai niitä sijoittuu vähäisiä määriä alueelle tai lähiympäristöön. Porotalouden rakenteita ei sijoitu tai niitä sijoittuu vähäisesti alueelle tai lähiympäristöön.	Porojen laidunalueita sijoittuu alueelle osittain tai alue sijoittuu laajojen laidunalueiden reunamille. Häiriötekijöille alttiita laidunalueita (mm. vasomisalueet) tai porojen keskeisiä kulkureittejä sijoittuu alueelle tai lähiympäristöön osittain ja painottuu osaan alueesta. Porotalouden rakenteita sijoittuu alueen lähiympäristöön tai painottuu osaan alueesta. Alue voi jossain laajuudessa olla sopiva tuulivoiman kehittämiseen, mutta vaatii sovittamista poronhoidon näkökulmasta.	Useita porojen laidunalueita sijoittuu alueelle tai alue sijoittuu laidunalueille keskeisesti. Häiriötekijöille alttiita laidunalueita (mm. vasomisalueet) tai porojen keskeisiä kulkureittejä sijoittuu alueelle. Porotalouden rakenteita sijoittuu alueelle. Suuret vaikutukset painottuvat osaan alueesta tai lähiympäristöön. Alue voi jossain laajuudessa olla sopiva tuulivoiman kehittämiseen, mutta vaatii huomattavaa sovittamista poronhoidon näkökulmasta. Alueen soveltuvuus tuulivoima-alueeksi, poronhoidolle aiheutuvien vaikutusten vuoksi, vaatii tarkempaa selvittämistä.	Lähes puolet porojen alueellisista laidunalueista sijoittuu alueelle. Häiriötekijöille alttiita laidunalueita (mm. vasomisalueet) sijoittuu alueelle. Porojen keskeisiä kulkureittejä sijoittuu alueelle ja ne kokonaisuudessaan voivat vaarantua. Porotalouden keskeisimpiä rakenteita ja paliskunnan suurimpia poromääriä sijoittuu alueelle. Vaikutukset ovat suuria koko alueella eikä alueen pienentäminen tai tuulivoimaloiden sijoittelu oletettavasti vähennä vaikutuksia.

5.12.2022

Alue 2 sijaitsee muusta paliskunnasta eristyksissä olevan tokkakunnan alueella kattaen siitä pinta-alallisesti puolet. Alue sijaitsee maantieteellisesti kohdassa, josta porojen laidunkierto muualle paliskuntaan voisi teoreettisesti olla mahdollista. Sijainti erotusaidan läheisyydessä kertoo alueella olevan merkitystä erotustointintaan ja paliskunnan kertoman mukaan vasanmerkintään.

Kohtuutonta haittaa arvioitaessa ovat laidunalue menetykset paliskunnalle vähäisiä, mutta tokkakunnalle suuria. Muita laidunmaita löytyy Kukasjärven toiselta puolelta, mutta sinne pääsemistä häiritsee alueen sijainti maantieteellisesti mahdollisella kohdalla. Myös suurin osa alueella tehtävästä porotyöstä hankaloituu, sillä ennestään vähän rakennetulle alueelle muodostuva infrastruktuuri aiheuttaa todennäköisesti porojen liikkumisen muutoksia. Alueen toteuttaminen nykyisellä laajuudellaan aiheuttaa suurta haittaa poronhoidolle paikallisesti. Haitat vaikuttavan painottuvan etenkin alueen pohjois- ja länsipuolelle, joten alueen pienentämisellä ja voimaloiden sijoittelulla voidaan ennalta arvioiden lieventää haittoja.

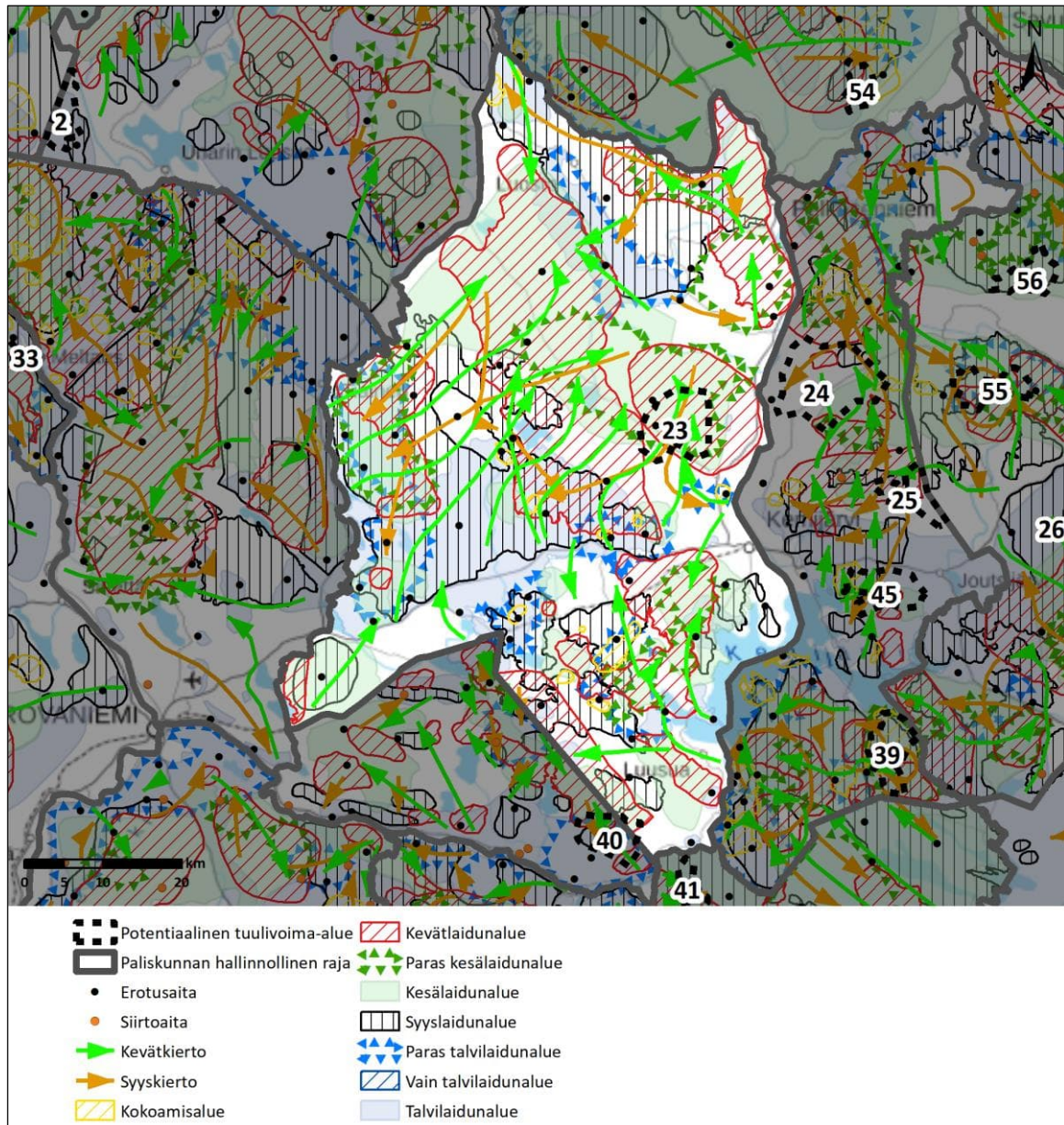
5.12 Poikajärvi

Pohjois-Sallan paliskunnan alueelle ei Lapin liiton selvityksessä 2022 sijoittunut tuulivoimalle potentiaalisia alueita, joten tarvetta paliskunnan tarkempaan läpikäyntiin ei tässä selvityksessä ole.

5.13 Pyhä-Kallio

Pyhä-Kallion paliskunta on pinta-alaltaan 3 976,7 km² ja sijoittuu Rovaniemen, Kemijärven, Sodankylän ja Pelkosenniemen kuntien alueelle. Suurin sallittu poroluku on 6 500, mikä on yli Suomen paliskuntien keskitason (3 290 poroa). Paliskunta ei sijoitu erityiselle poronhoitoalueelle. Paliskunnan Tokat-aineisto päivitettiin Lapin liiton järjestämän päivityksen yhteydessä keväällä 2022. Paliskunta myös kommentoi aluetta.

5.12.2022

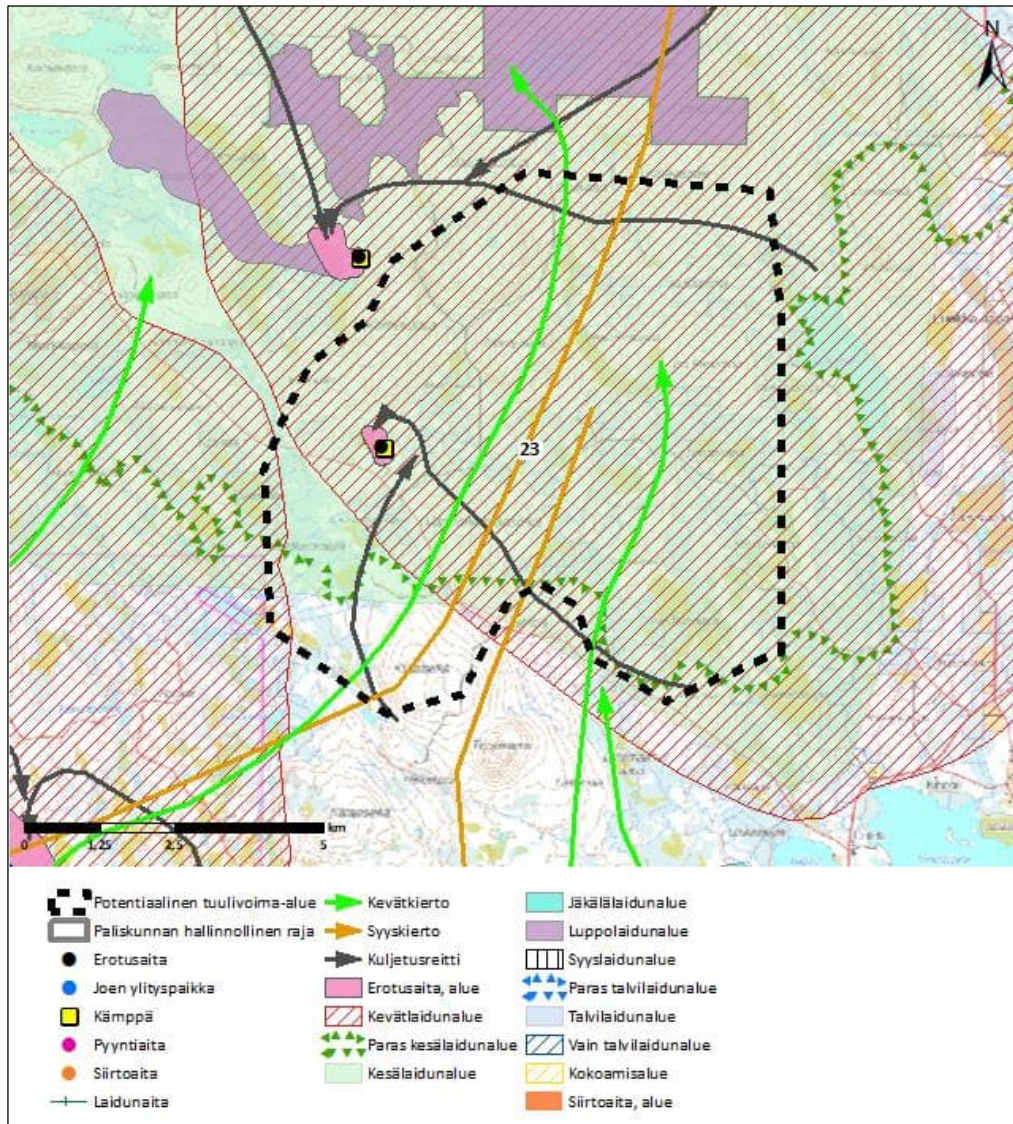

Kuva 25. Pyhä-Kallion paliskunnan Tokat-aineisto.

Poronhoitovuonna 2020–2021 paliskunnassa oli 132 osakasta ja suurin sallittu eloporoluku on 6 500, mikä on yli Suomen paliskuntien keskitason (3 290 poroa). Paliskunnan todellinen eloporoluku oli 5 665, joista vassoja oli 48 %. Teurasporoja oli 1 582 ja menetettyjä poroja 59. Tokat-aineiston perusteella koko paliskunnan alue on laajasti poronhoidon käytössä. Kemijärven junarata sekä valtatie 4 vaikuttavat eräänlaiselta vedenjakajalta, jonka pohjoispuolen laitumet ovat laajempia ja yhtenäisempiä kuin eteläpuolella. Kaikkia laidunalueityyppejä löytyy ympäri paliskuntaa, joten poronhoito on luultavasti jakautunut useampaan tokkakuntaan, jotka laiduntavat erialueilla. Jonkin verran laidunkiertoa tapahtuu myös junaradan yli. Erotusaitoja on paljon ja niitä on tasaisesti ympäri paliskunnan.

5.12.2022

Pyhä-Kallion paliskunnan alueelta tunnistettiin yksi uusi potentiaalinen tuulivoima-alue: alue 23, joka on esitetty tarkemmin lähikarttakuvassa.

Kuva 26. Alue 23 Tokat-aineiston kanssa.

Potentiaalinen tuulivoima-alue 23 sijaitsee paliskunnan itäpuolella Outijärven länsipuolella ja Javaruksen tien pohjoispuolella. Koko potentiaalisen alueen pinta-ala olisi 6 187 ha ja teoreettisesti arvioituna maksimi tuulivoimamäärä 101 kpl, josta toteutettavissa 2/3 (66 kpl). Alue sijoittuu Tokat-aineiston perusteella lähes kokonaan kevät- ja kesälaitumelle sekä parhaimmalle kesälaitumelle. Alueella ja heti sen ulkopuolella on kiinteitä erotusaitoja ja sinne on kuvattu kuljetusreitit sekä kevät- ja syyskiertoa.

Paliskunnan mukaan alue sijoittuu yhdelle tärkeimmistä vasomisalueista. Paliskunta vastustaa aluetta.

Alue 23 sijaitsee pohjoispuolen laajimman kesälaidunalueen reunamilla kattaen sitä pinta-alallisesti vähän. Alueelle sijoittuvasta kevätlaidunalueesta alue kattaa kuitenkin noin kolmasosan. Muita kevät- ja

5.12.2022

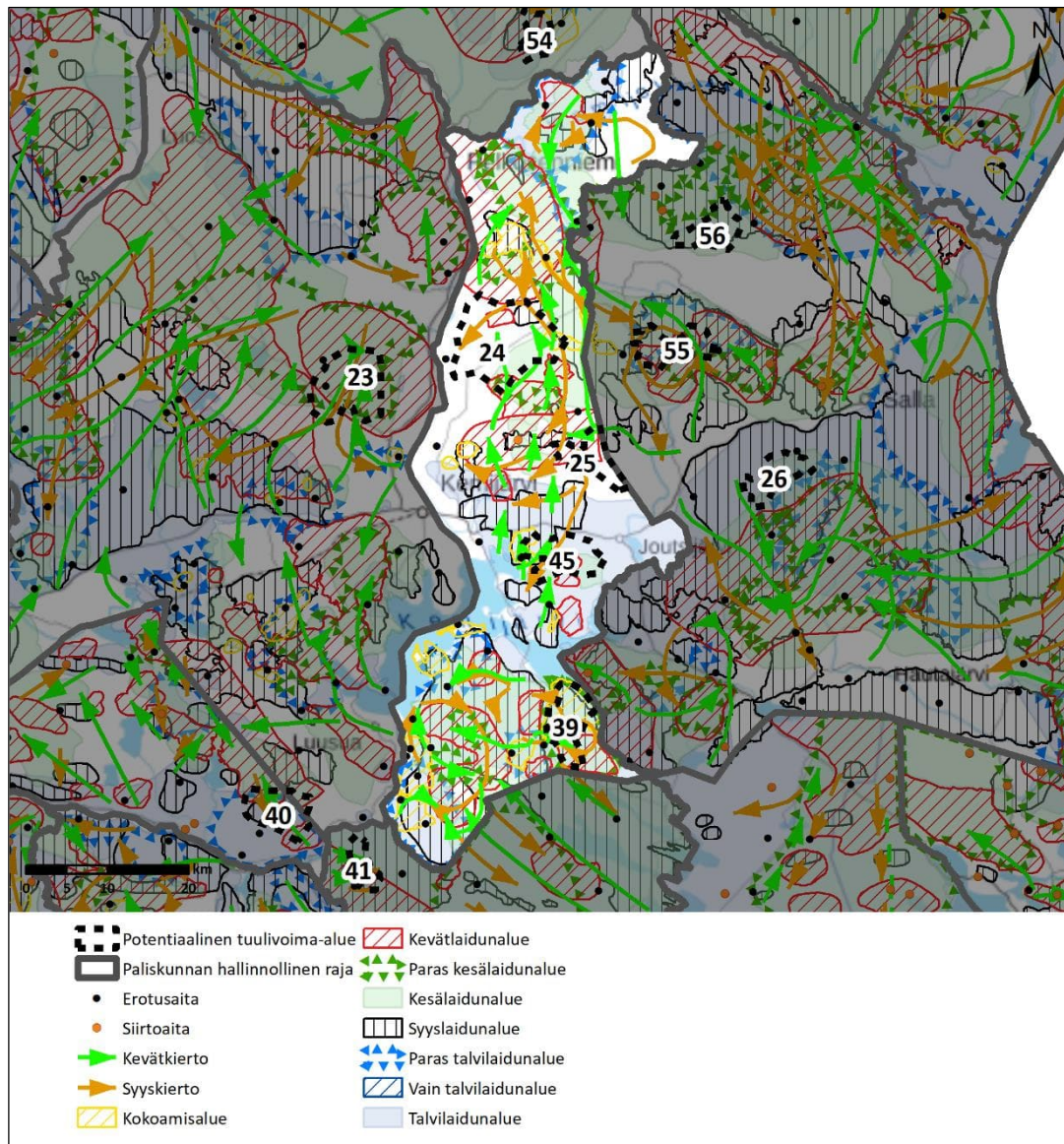
kesälaitumia on lähistöllä laajasti. Paliskunnan mukaan alue on merkittävä vasomisalue, joten alueelle ja sen lähistölle sijoittuvat aidat ovat luultavasti vasanmerkitykseen ja kuljetusreitit kertovat alueella olevan merkitystä porojen kokoamiseen. Laidunkiertosuuntien runsauden perusteella alue on keskeinen porojen luontaiseen laidunkiertoon. Laidunkiertoa kuitenkin vaikuttaa tapahtuvan myös aluetta laajemmalti.

Kohtuutonta haittaa arvioitaessa osa paliskunnan pohjoisosan menettämistä laidunalueista ovat kohtalaisia, mutta lähistöllä on laajasti muita laitumia. Vasoma-alueita häiriintyy. Lähistöllä sijaitsee kuitenkin laajasti muita kevätlaitumia. Alueen laajuus ja sen suunta myös kattaa laidunkierrolle keskittyneet alueet. Alueelle sijoittuu poronhoidon olemassa olevia rakenteita, joiden käyttö häiriintyy. Ei voida kuitenkaan todeta käytön estyvän kokonaisuudessaan. Vaikutuksia alueelle on myös paikallisen porotyöhön porojen kokoamisen ja kuljettamisen osalta, sillä ennestään vähän rakennetulle alueelle muodostuva infrastruktuuri aiheuttaa todennäköisesti porojen liikkumisen muutoksia. Alueen toteuttaminen nykyisellä laajuudellaan aiheuttaa suurta haittaa poronhoidolle paikallisesti. Haitat vaikuttavat painottuvan etenkin alueen länsiosaan, joten alueen pienentämisellä ja voimaloiden sijoittelulla voidaan ennalta arvioiden lieventää haittoja.

5.14 Hirvasniemi

Hirvasniemen paliskunta on pinta-alaltaan 1925,9 km² ja sijoittuu Kemijärven, Pelkosenniemen ja Savukosken kuntien alueelle. Alueen suurin sallittu poromäärä on 2300 poroa. Paliskunta ei sijoitu erityiselle poronhoito-alueelle. Paliskunnan Tokat-aineisto päivitettiin Lapin liiton järjestämän päivityksen yhteydessä keväällä 2022. Paliskunta myös kommentoi alueita.

5.12.2022

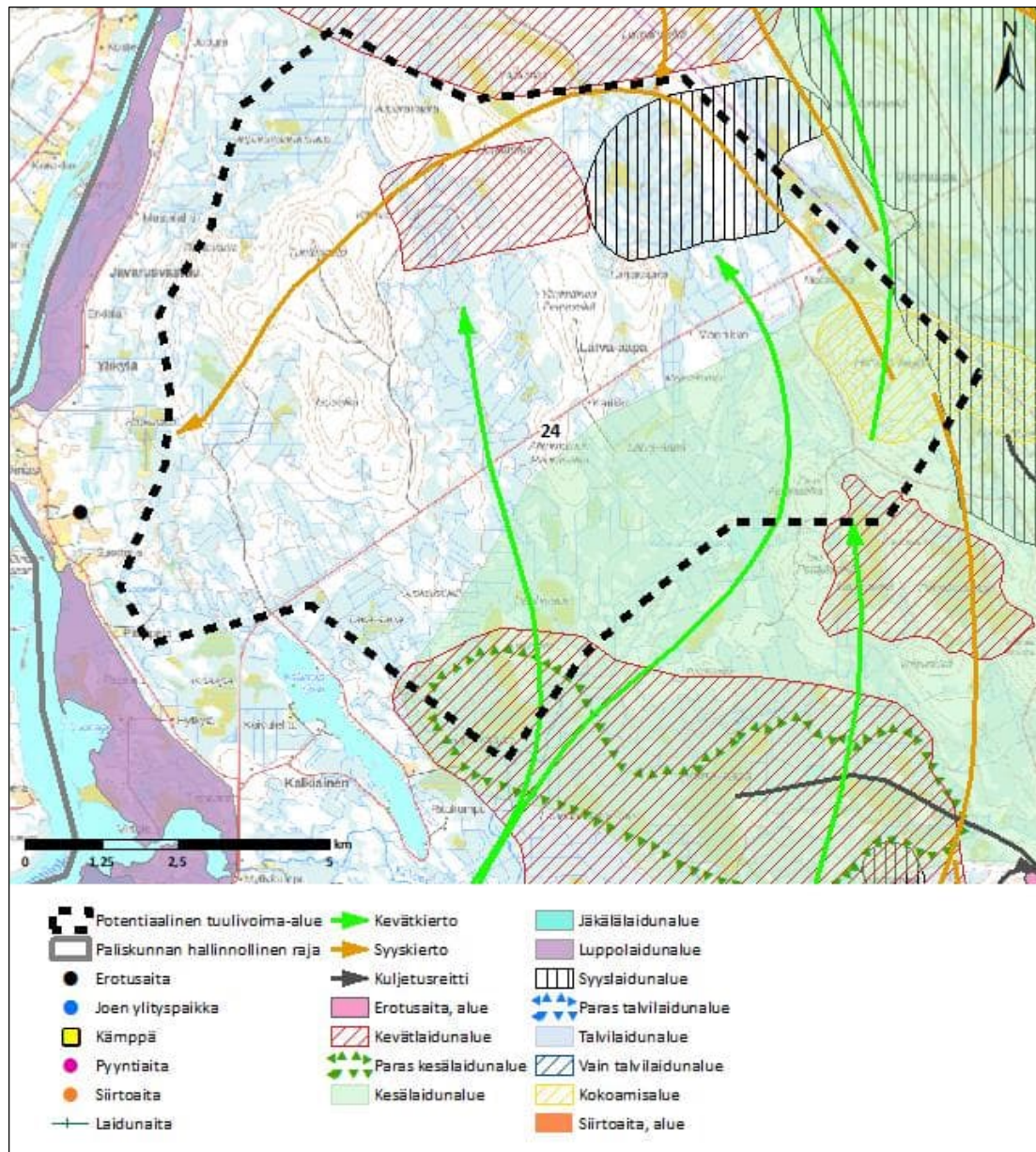

Kuva 27. Hirvasniemen paliskunnan Tokat-aineisto.

Poronhoitovuonna 2020–2021 paliskunnassa oli 66 osakasta ja suurin sallittu eloporoluku on 2 300. Paliskunnan todellinen eloporoluku oli 2 203 ja teurasporoja oli 720. Tokat-aineiston perusteella paliskunta on jakautunut Kemijärven pohjois- ja eteläpuoleen. Eteläpuolella laidunmaat ja -kiertosuunnat kattavat lähes koko alueen ja Kemijoki varressa on useita erotusaitoja. Pohjoispuolella vaikuttaa laidunkierrosta ja laidunmaista päätellen toimivan useampi eri tokkakunta. Erotusaitoja on varsinkin paliskunnan rajoilla. Paliskunta on muodoiltaan hyvin kapea ja sen itäraja Kemijärveltä pohjoiseen vaikuttaa vähemmän käytetyltä poronhoidon osalta.

Hirvasniemen paliskunnan alueelta tunnistettiin neljä potentiaalista uutta tuulivoima-aluetta: alueet 24, 25, 39 ja 45, jotka ovat esitetty tarkemmin lähikarttakuvissa.

5.12.2022

Kuva 28. Alue 24 Tokat-aineiston kanssa.

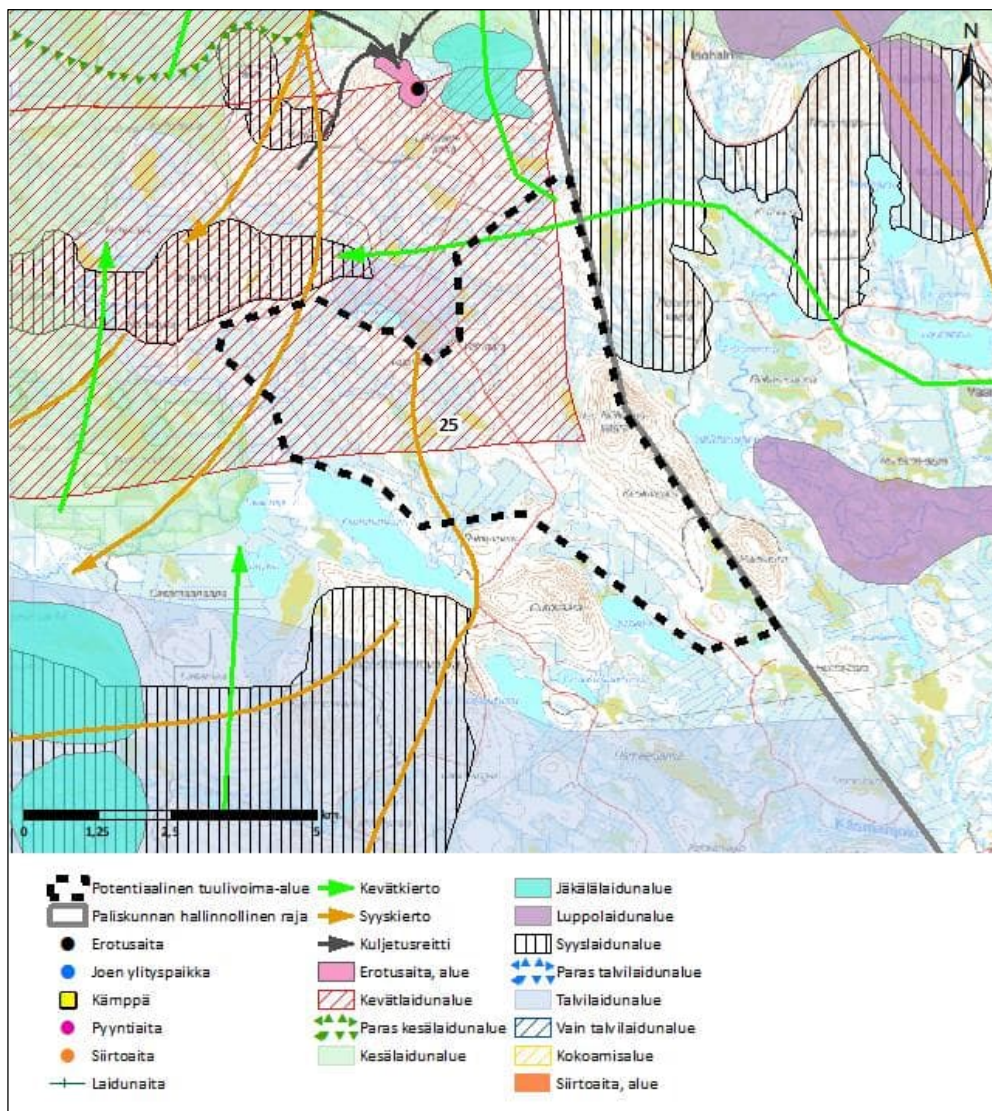
Potentiaalinen tuulivoima-alue 24 sijaitsee paliskunnan pohjoispuolella Pelkosenniemen kuntarajan ja Oi-naan kylän välissä. Koko potentiaalisen alueen pinta-ala olisi 10 000 ha ja teoreettisesti arvioituna maksimi tuulivoimalamäärä 158 kpl, josta toteutettavissa 2/3 (105 kpl). Alue sijoittuu Tokat-aineiston perusteella osittain kesä- ja syyslaidunalueelle sekä kevätlaidunalueelle kattaen yhden kokonaan. Alueelle on kuvattu kevät- sekä syyskiertoa ja sen länsipuolelle sijoittuu erotusaita. Myös itäpuolelle sijoittuu erotusaita ja alue on osittain siihen merkitys kokoamisalueen päällä.

Paliskunnan mukaan alue on tärkeä porojen kulkureitti, jonka itäreunalta suuri osa poroista kulkee keväällä kesälaitumille ja länsiosan kautta syyslaitumille. Rakentamisen arvioidaan häiritsevän tätä kulkua. Paliskunta vastustaa aluetta.

5.12.2022

Alue 24 kattaa allensa kevät- ja syyslaitumen, joiden pinta-ala ei ole kovin suuri ja joiden lähistöllä sijaitsee muitakin kevät- ja syyslaitumia. Alue kattaa laajan kesälaitumen reunasta vähäisiä osia pinta-alallisesti. Itäpuolen kokoamisalueesta alue kattaisi puolet. Alueelle on merkitty porojen laidunkiertosuuntia ja paliskunnan mukaan alue on laidunkierrolle tärkeä. Alueen laajuus lähes katkaisee paliskunnan ja sen itäpuolella on rakenteilla oleva tuulivoimapuisto.

Kohtuutonta haittaa arvioitaessa paliskunnan menettämän laidunalueet ovat vähäisiä ja saman tyyppisiä laitumia sijaitsee laajasti lähistöllä. Vasomisalueita häiriintyy osittain. Alueella voi todeta olevan merkitystä koko paliskunnan pohjoispuolen laidunkiertoon. Alueen laajuus ja yhteisvaikutus rakenteilla olevaan tuulivoimapuistoon häiritsee porojen luontaista kulkemista ja voi jopa estää sen kokonaan. Paliskunnan kapeuden vuoksi vastaavia reittejä ei olisi ja porojen kulkeutumisen Sallan paliskunnan puolelle voisi lisääntyä. Alueen itäpuolen erotustoiminnalle aiheutuu myös osin häiriötä. Alueen toteuttaminen nykyisellä laajuudellaan aiheuttaa suurta haittaa poronhoidolle. Haitat vaikuttavan painottuvan etenkin alueen itäosaan, joten alueen pienentämisellä ja voimaloiden sijoittelulla voidaan ennalta arvioiden lieventää haittoja.

Kuva 29. Alue 25 Tokat-aineiston kanssa.

5.12.2022

Potentiaalinen tuulivoima-alue 25 sijaitsee paliskunnan keskivaiheilla Kummunjärven ja itärajan välissä. Koko potentiaalisen alueen pinta-ala olisi 2 890 ha ja teoreettisesti arvioituna maksimi tuulivoimalamäärä 42 kpl, josta toteutettavissa 2/3 (28 kpl). Alue sijoittuu Tokat-aineiston perusteella osittain kevätlaidunalueelle ja siihen on kuvattu sekä, kevät- että syyskiertoa. Alueesta pohjoiseen sijaitsee rakenteilla oleva tuulivoimapuisto.

Paliskunnan mukaan alue on tärkeää kevätlaidunta ja vasomisaluetta. Lisäksi siinä kulkee poroja kesälaitumilta kohti syyslaidunta. Alueen rakentamisen arvioidaan häiritsevät porojen laiduntamista ja erityisesti vasomista. Se myös mahdollisesti siirtäisi porojen kulkureittejä. Paliskunta vastustaa aluetta.

Alue 25 sijaitsee paliskunnan keskiosan laajan kevätlaidunalueen reunassa kattaen siitä pinta-alallisesti vähäisen osan. Alueen laidunkiertoreittejä kulkee aluetta laajemmaltikin. Alueen pohjoispuolella sijaitsevan erotusaidan toimintaan voi ylettyä vaikutuksia esimerkiksi alueen porojen kokoamisen ja kuljettamisen osalta.

Kohtuutonta haittaa arvioitaessa paliskunnan menettämä kevätlaidunalue on pinta-alallisesti vähäinen ja lähellä on muita kevätlaitumia. Tärkeitä vasomisalueita häiriintyy osittain. Alueella tapahtuvaan porojen kulkemista häiriintyy osittain, sillä ennestään vähän rakennetulle alueelle muodostuva infrastruktuuri aiheuttaa todennäköisesti porojen liikkumisen muutoksia. Yhteisvaikutusta porojen kulkuun voi muodostua pohjoiseen rakennettavan tuulivoimapuiston osalta. Alueen toteuttaminen nykyisellä sijainnillaan aiheuttaa kohtalaista haittaa poronhoidolle. Haitat vaikuttavan painottuvan etenkin alueen pohjoisosaan, joten alueen pienentämisellä tai voimaloiden sijoittelulla voidaan ennalta arvioiden lieventää haittoja.

5.12.2022

Potentiaalinen tuulivoima-alue 45 sijaitsee paliskunnan keskivaiheilla Kantatien 82 eteläpuolella. Koko potentiaalisen alueen pinta-ala olisi 3 791 ha ja teoreettisesti arvioituna maksimi tuulivoimalamäärä 57 kpl, josta toteutettavissa 2/3 (38 kpl). Alue sijoittuu Tokat-aineiston perusteella kokonaan talvilaidunalueella ja osittain kevät-, kesä-, syys-, jäkälä- ja loppolaitumilla. Alueelle on kuvattu kevät- ja syyskiertoa ja sen länsipuolella on kiinteäerotusaita, jonka kokoamisaluetta sijoittuu alueelle.

Paliskunnan mukaan alueella ja sen läheisyydessä on käytössä olevia erotusaitoja sekä suuria syys- ja loppolaitumia. Poroja myös lähtee ja kulkee tämän alueen kautta kesälaitumille keväällä. Alueen rakentamisen arvioidaan vaikeuttavan porojen kokoamista erotusaitoihin sekä muuttavan niiden kulkureittejä kesälaitumille. Paliskunta vastustaa aluetta.

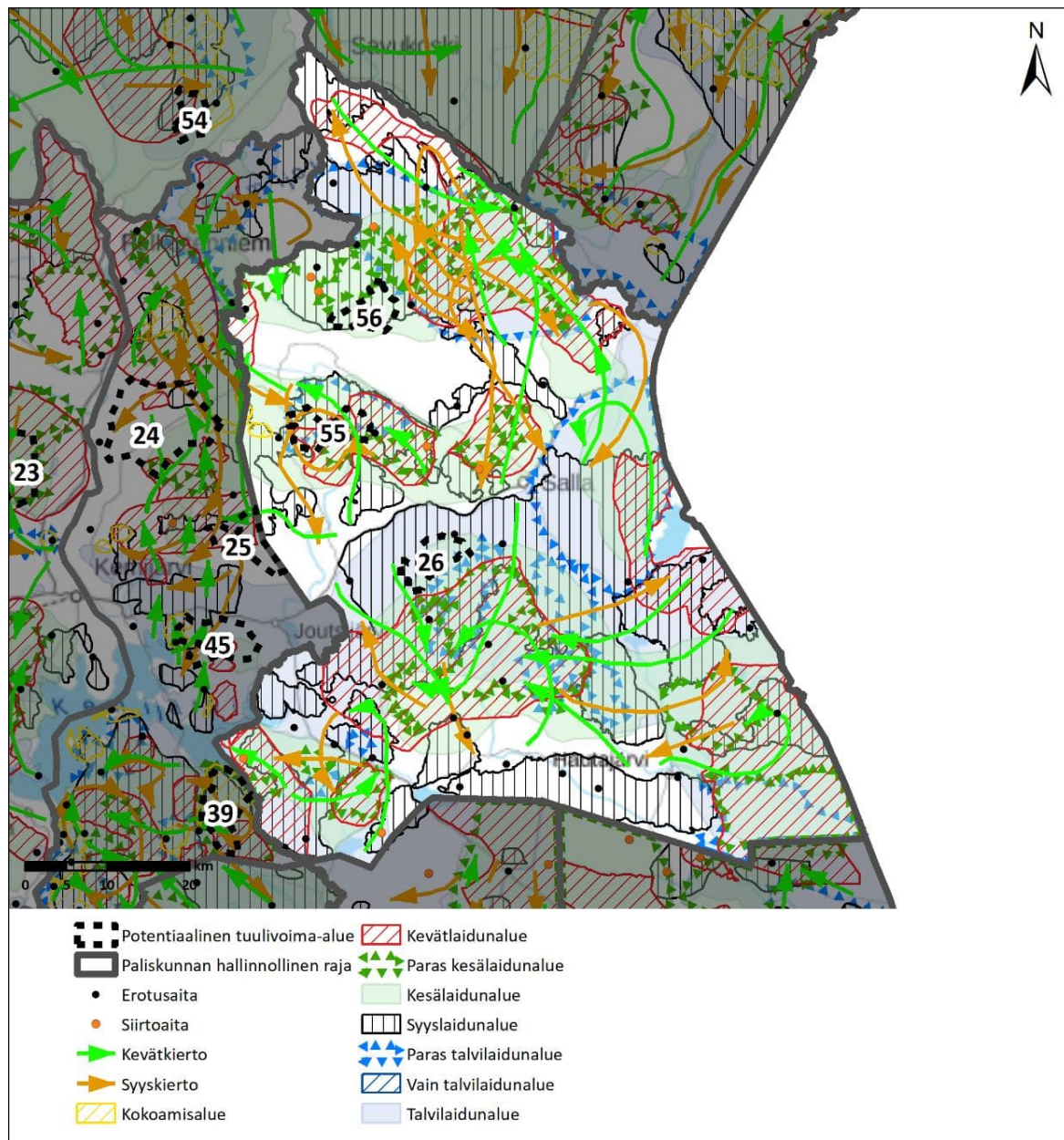
Alue 45 sijaitsee keskeisesti pohjoispuolen laajimmalla talvilaidunalueella kattaen siitä pinta-alallisesti noin viidesosan sekä kattaen kokonaan alueen ainoan loppolaitumen. Laajasta syyslaitumesta alue kattaa neljäsosan ja puolet alueelle osuvasta kevät- ja kesälaitumesta, joita lähialueilla on vähän ja ne ovat rikkonaisia. Muita syys- ja talvilaitumia sijaitsee lähistöllä. Länsi- ja eteläpuolella olevat erotusaidat ja osittain alueelle osuvat kokoamisalueet kertovat alueella olevan merkitystä erotustoimintaan. Alueen kautta kulkee keskiteysti laidunkiertosuunnat pohjoista kohti.

Kohtuutonta haittaa arvioitaessa ovat osa paliskunnan paikallisesti menettämistä laidunalueista pinta-aloiltaan suuria. Vasonta-alueita sekä tärkeitä talvilaitumia häiriintyy osittain. Muita laidunalueita sijaitsee lähistöllä ja poroja vaikuttaa kulkevan alueen pieniltä laitumilta kohta pohjoisen laajempia laidunalueita. Sijainniltaan alue kuitenkin kattaisi nämä laidunkiertosuunnat, mikä häiritsee porojen kulkua ja voi pysäyttää sen kokonaan tai suunnata sitä kapean paliskunnan ulkopuolelle. Erotusaitojen toiminnan ei voi katsoa kokonaan estyvän, mutta porojen kokoamiselle ja kuljettamiselle aiheutuisi vähäistä häiriötä. Alueen toteuttaminen nykyisellä sijainnillaan aiheuttaa kohtalaista haittaa poronhoidolle. Haitat vaikuttavan painottuvan etenkin alueen länsiosaan, joten alueen pienentämisellä ja voimaloiden sijoittelulla voidaan ennalta arvioiden lieventää haittoja.

5.15 Salla

Sallan paliskunta on pinta-alaltaan 4 378 km² ja se sijoittuu Sallan kunnan alueella ja pieniltä osin Kemijärven, Pelkosenniemen ja Savukosken kuntien alueelle. Alueen suurin sallittu poromäärä on 5 300 poroa. Paliskunta ei sijoitu erityiselle poronhoitoalueelle. Paliskunnan Tokat-aineisto päivitettiin Lapin liiton järjestämän päivituksen yhteydessä keväällä 2022. Paliskunta myös kommentoi alueita.

5.12.2022

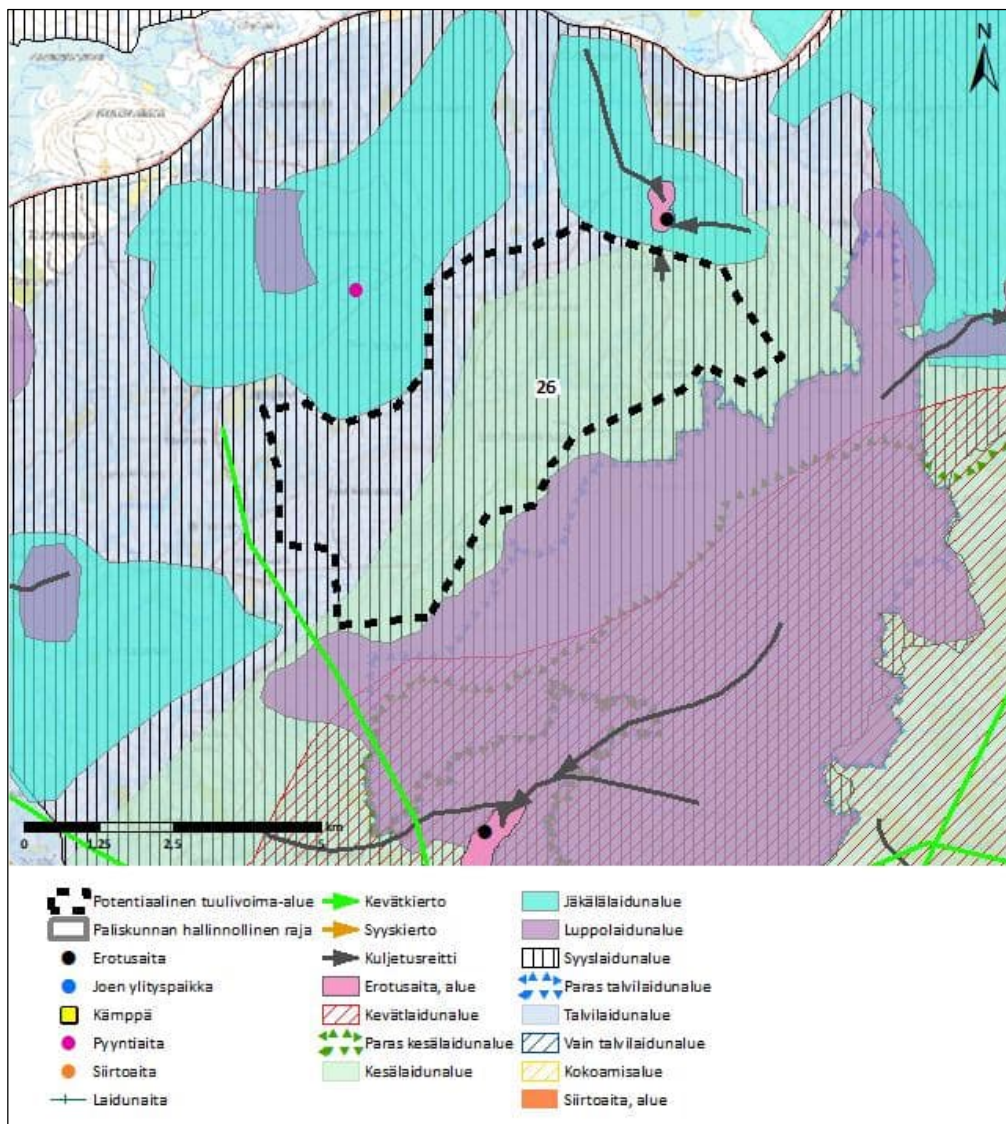

Kuva 32. Sallan paliskunnan Tokat-aineisto.

Poronhoitovuonna 2020–2021 paliskunnassa oli 177 osakasta ja suurin sallittu eloporoluku on 5 300. Paliskunnan todellinen eloporoluku oli 5 224 ja teurasporoja oli 2 189. Tokat-aineiston perusteella poronhoidolle on paliskunnalla käytössä laajat yhtenäisen laidunalueet. Paliskunnan pohjoisosa vaikuttaa jakautuvan hie-
man erilleen muista alueista Jaurujen kohdalta. Jaurujen eteläpuolella laidunaluekokonaisuuksista ja lai-
dunkierroista päätellen alueella on useita eri tokkakuntia. Kantatie 82 vaikuttaa toimivan jonkinlaisena lai-
dunkierrojen vedenjakajana. Erotusaitoja on runsaasti sekä etelä, että pohjoisosassa.

Sallan paliskunnan alueelta tunnistettiin kolme potentiaalista uutta tuulivoima-alueita: alueet 26, 55 ja 56, jotka ovat esitetty tarkemmin lähikarttakuvissa.

5.12.2022

Kuva 33. Alue 26 Tokat-aineiston kanssa.

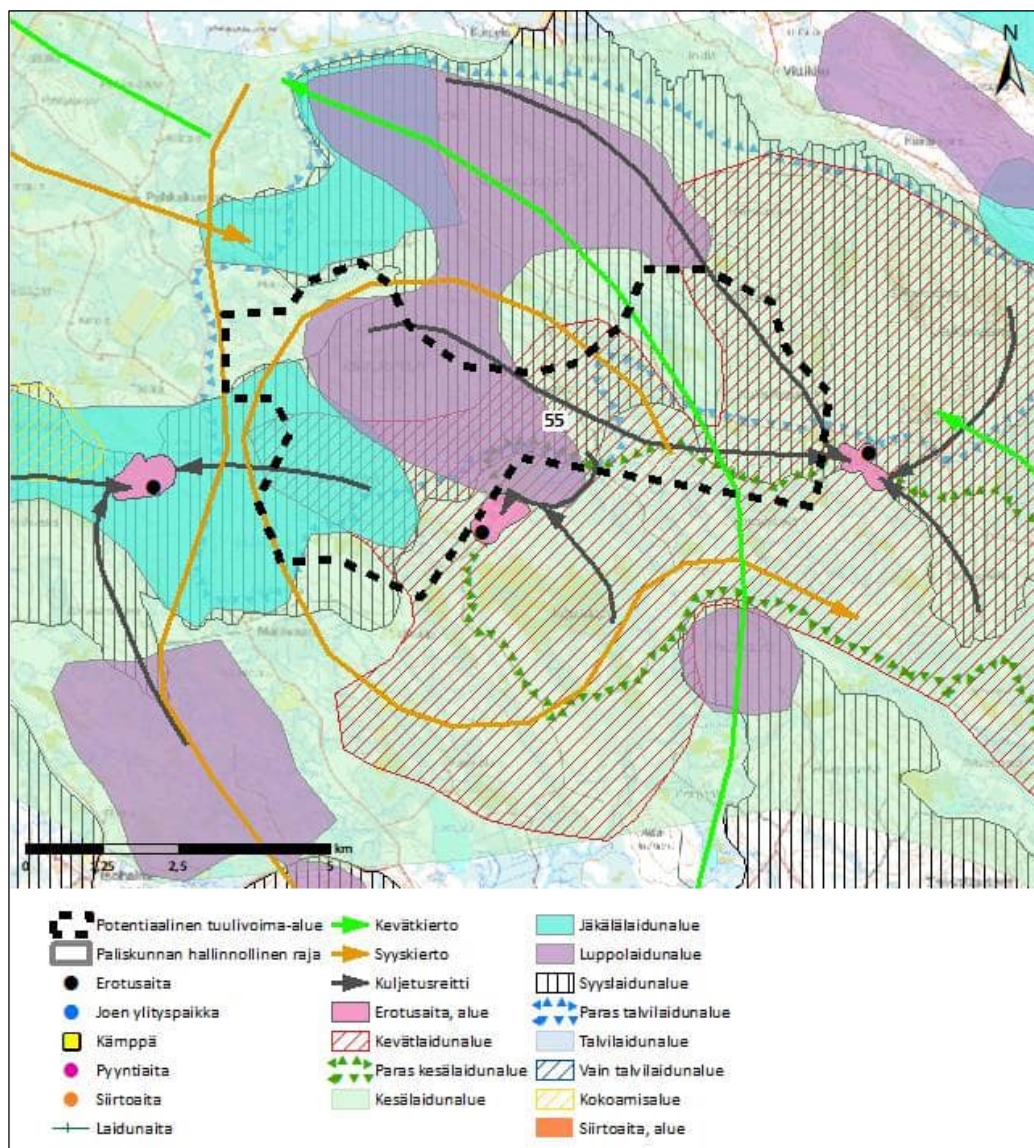
Potentiaalinen tuulivoima-alue 26 sijaitsee paliskunnan keskivaiheilla Kantatie 82 eteläpuolella Lapajärvestä itään. Koko potentiaalisen alueen pinta-ala olisi 2 657 ha ja teoreettisesti arvioituna maksimi tuulivoimamäärä 43 kpl, josta toteutettavissa 2/3 (29 kpl). Alue sijoittuu Tokat-aineiston perusteella kokonaan talvi- ja syyslaidunalueeseen sekä osittain kesälaitumeen. Alueen ympärillä on useita kiinteitä erotusaitoja ja sinne on merkitty kuljetusreitti. Alueen länsilaidalle on kuvattu kevätkiertoa.

Paliskunnan mukaan alue on tärkeää vasoma- ja kesälaidunluetta ja sen lähialueilla käsitellään huomattava määrä paliskunnan poroista. Alue sijaitsee paliskunnan keskellä ja sen läpi kulkee keväisin porojen laidunkiertoa. Alueelle rakentamisen myötä porojen vasoma- ja laidunrauha menetettäisiin ja porotyöt ja poronhoito vaikeutuisi. Laidunkierto estyisi ja se voisi muuttua kohti kylä tai heikompia laitumia, mikä heikentäisi poronhoidon tuottoa ja lisäisi kustannuksia. Alue 26 on poistettu jo kerran Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaavasta Sallan kunnan lausunnon perusteella. Paliskunta vastustaa aluetta.

5.12.2022

Alue 26 sijaitsee paliskunnan laajimpien kesä, syys- ja talvilaitumien pohjoisreunassa kattaen niistä pinta-alallisesti vähäisiä osia. Muita kesä-, syys- ja talvilaitumia sijaitsee lähellä. Alueen ympärillä sijaitsee kuitenkin useita erotusaitoja ja sen voi katsoa olevan syyserotustoiminnalle tärkeää ja paliskunnan kertoman mukaan myös vasanmerkinnälle. Laidunkiertoa vaikuttaa tapahtuvan myös aluetta laajemmaltikin.

Kohtuutonta haittaa arvioitaessa paliskunnan menettämät laidunalueet ovat vähäisiä ja muita laitumia sijaitsee lähistöllä. Vasoma-alueita ja kevätlaidunkiertoa voi häiriintyä kohtalaisesti. Erotusaitojen käytön ei voi katsoa kokonaan loppuvan, mutta paikallinen porotyö porojen kokoamisen ja kuljettamisen osalta häiriintyy osittain, sillä ennestään vähän rakennetulle alueelle muodostuva infrastruktuuri aiheuttaa todennäköisesti porojen liikkumisen muutoksia. Alueen sijainti keskeisesti usean erotusaidan lähellä vaikuttaa koko alueen erotustoimintaan. Alueen toteuttaminen nykyisellä sijainnillaan aiheuttaa kohtalaista suurta haittaa poronhoidolle. Haitat vaikuttavan painottuvan etenkin alueen pohjoisosaan, joten alueen pienentämisellä ja voimalojen sijoittelulla voidaan ennalta arvioiden lieventää haittoja.

Kuva 34. Alue 55 Tokat-aineiston kanssa.

5.12.2022

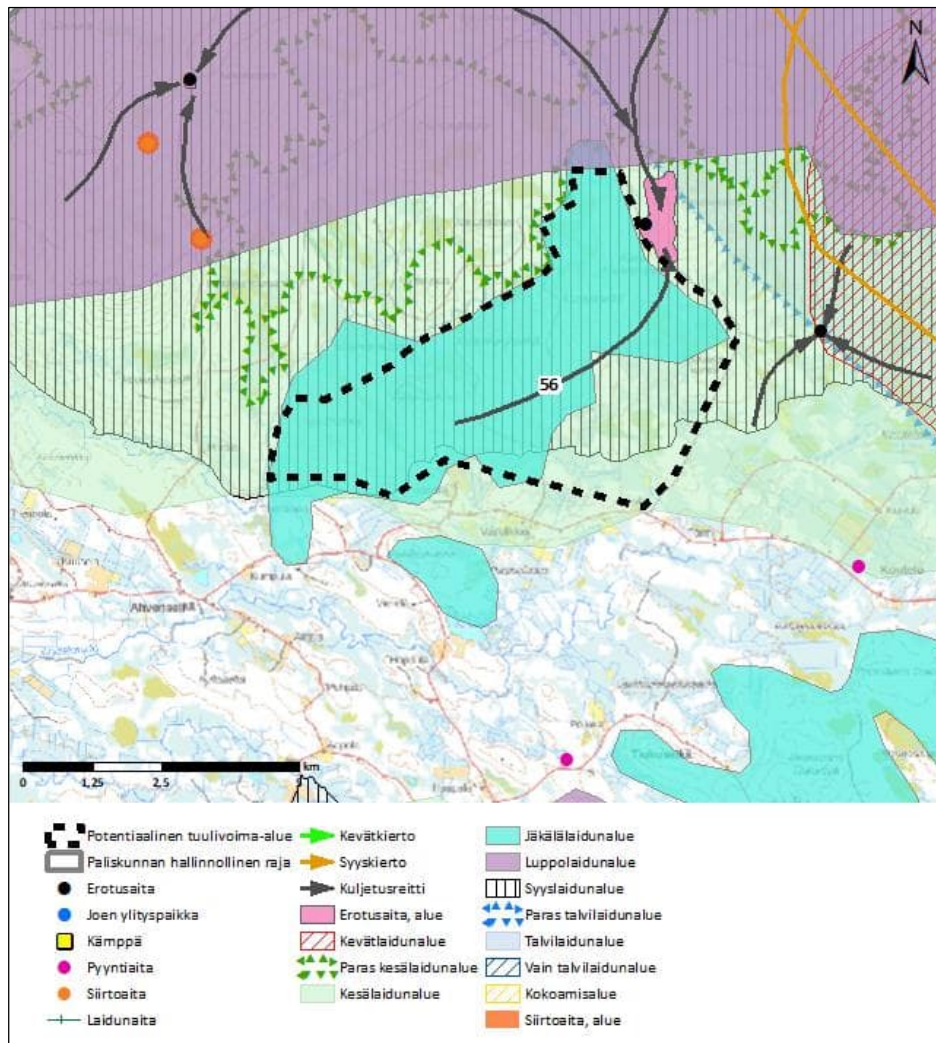
Potentiaalinen tuulivoima-alue 55 sijaitsee paliskunnan länsipuolella Pahkakummun kylästä kaakkoon. Koko potentiaalisen alueen pinta-ala olisi 3 008 ha ja teoreettisesti arvioituna maksimi tuulivoimalamäärä 44 kpl, josta toteutettavissa 2/3 (29 kpl). Alue sijoittuu Tokat-aineiston perusteella kokonaan kesälaidunalueelle, osittain kevät-, syys-, loppo- ja jäkälälaitumille sekä parhaalle kesä- ja talvilaitumelle. Alueen ympärillä on kiinteitä erotusaitoja ja sinne on kuvattu kuljetusreittejä sekä kevät- ja syyskiertoa. Alueesta länteen paliskunnan rajalla on rakenteilla tuulivoimapuisto.

Paliskunnan mukaan alue on poronhoidolle erittäin tärkeää aluetta ja kokonaisuudessa vasoma- ja kesälaidunalueita. Yli kolmannes paliskunnan poroista merkitään alueella ja siellä syntyy noin 700 vasaa vuosittain. Kesäaikoina alueella voi laiduntaa noin 2000 poroa ja vuosittaisesta teurasmäärästä (n. 2000 poroa) lähes kolmannes tuotetaan alueella. Myös syyslaidunta osuu alueelle ja vasta uudistetut Suuvarvikon ja Viiliuksen kiinteät erotuspaikat sijaitsevat alueen vieressä. Kyseiset aidat tulevat tulevaisuudessa olemaan yhä tärkeämpiä läheisen rakenteilla olevan Nuolivaaran tuulivoimapuiston todennäköisesti muuttaessa nykyistä laidunkiertoa. Alueelle rakentamisen arvioidaan merkittävästi häiritsevän koko paliskunnalle tärkeää vasoma-alueita, erotustoimintaa ja porojen laidunkiertoa. Yhteisvaikutus Nuolivaaran tuulivoimapuiston kanssa nähdään kohtuuttomana. Lähialueilla ei ole korvaavia laitumia. Paliskunta vastustaa aluetta.

Alue 55 sijaitsee Kantatie 82 pohjoispuolella olevan laidunkokonaisuuden laajimmalla kevät- ja kesälaitumella kattaen siitä pinta-alallisesti vähäisiä osia. Kohdalle osuvan syyslaitumesta alue kattaa noin neljäs osan ja katkaisee sen. Parhaasta talvilaitumesta sekä jäkälä- ja loppolaitumesta alue kattaa noin kolmasosan. Alueen eteläreunalla sijaitsevista useista erotusaidoista sekä niiden kuljetusreiteistä voi alueen päätellä olevan erotustoiminnalle merkittävää. Laidunkiertoa tapahtuu keskitetysti alueen kohdalta.

Kohtuutonta haittaa arvioitaessa osa paliskunnan menettämistä laidunalueista ovat pinta-alallisesti kohtalaisia. Vasoma- ja talvilaidunalueita häiriintyisi. Samantyyppisiä laitumia sijaitsee myös lähialueilla, mutta kyseisessä laidunkokonaisuudessa näin suuren alueen häiriintyminen todennäköisesti aiheuttaisi jäljelle jäävien laitumien liiallisen kulumisen. Alueen laajuus kattaa laidunkiertoreitit ja voi pysäyttää porojen luontaisen kulkemisen tai aiheuttaa porojen kulkeutumisen ennakoimattomiin suuntiin. Suuria haittoja voi katsoa kohdistuvan myös alueen poronhoitotyöhön porojen kokoamisen ja kuljettamisen osalta, sillä ennestään vähän rakennetulle alueelle muodostuva infrastruktuuri aiheuttaa todennäköisesti porojen liikkumisen muutoksia. Alueella laiduntavat ja käsiteltävät poromäärät ovat merkittäviä koko paliskunnan mittapuulla. Toiminnan muuttaminen vaatisi sekä poronhoitotyön mukauttamista sekä poron käyttäytymisen pitkäaikaista seurantaa ja edelleen toimintatapojen sopeuttamista havaittuun muutokseen. Alueen toteuttaminen nykyisellä sijainnillaan aiheuttaa kohtuutonta haittaa poronhoidolle, mikä voi estää alueen hyödyntämisen tuulivoimakäyttöön.

5.12.2022

Kuva 35. Alue 56 Tokat-aineiston kanssa.

Potentiaalinen tuulivoima-alue 56 sijaitsee paliskunnan pohjoisosassa Varvikontiestä pohjoiseen ja Vuotosjoesta itään. Koko potentiaalisen alueen pinta-ala olisi 2 567 ha ja teoreettisesti arvioituna maksimi tuulivoimamäärä 41 kpl, josta toteutettavissa 2/3 (27 kpl). Alue sijoittuu Tokat-aineiston perusteella kokonaan kesälaidunalueelle sekä lähes kokonaan syys- ja jäkäälaidunalueelle. Alueen itälaidalla on kiinteä erotusaita ja alueelta on kuvattu kuljetusreitti.

Paliskunnan mukaan alue on sekä porojen vasoma-aluetta että aluetta, jonka kautta porot siirtyvät alueen pohjoispuoleisille kesälaitumille. Aivan tuulivoima-alueen vieressä on Koutelovaaran erotusaita, johon poroja kootaan vasanmerkityksen ja syyserotusten aikaan. Poroja kerääntyy syksyisin varsinkin alueen vaaroille, josta ke kuljetetaan Koutelovaaraan, sekä talvisin laajan jäkäälaidunalueen vuoksi. Lähialueella asuu yksittäisiä poronostajia, joille alue on tärkeä ympärivuotisesti. Alueelle rakentamisen arvioidaan vaikeuttavan ja jopa estävän porojen kuljettamisen, jolloin erotusaidan toiminta vaarantuisi. Paliskunta vastustaa aluetta.

Alue 56 sijaitsee paliskunnan pohjoisen laidunkokonaisuuden laajimman kesä- ja syyslaidunalueen reunalla kattaen niistä vähäisiä osia. Lähistöllä sijaitsee myös muita kesä- ja syyslaitumia. Alue kattaa suuren jäkäälaitumen kokonaan. Alueella ei kulje merkittäviä laidunkiertoreittejä, mutta paliskunnan mukaan poroja

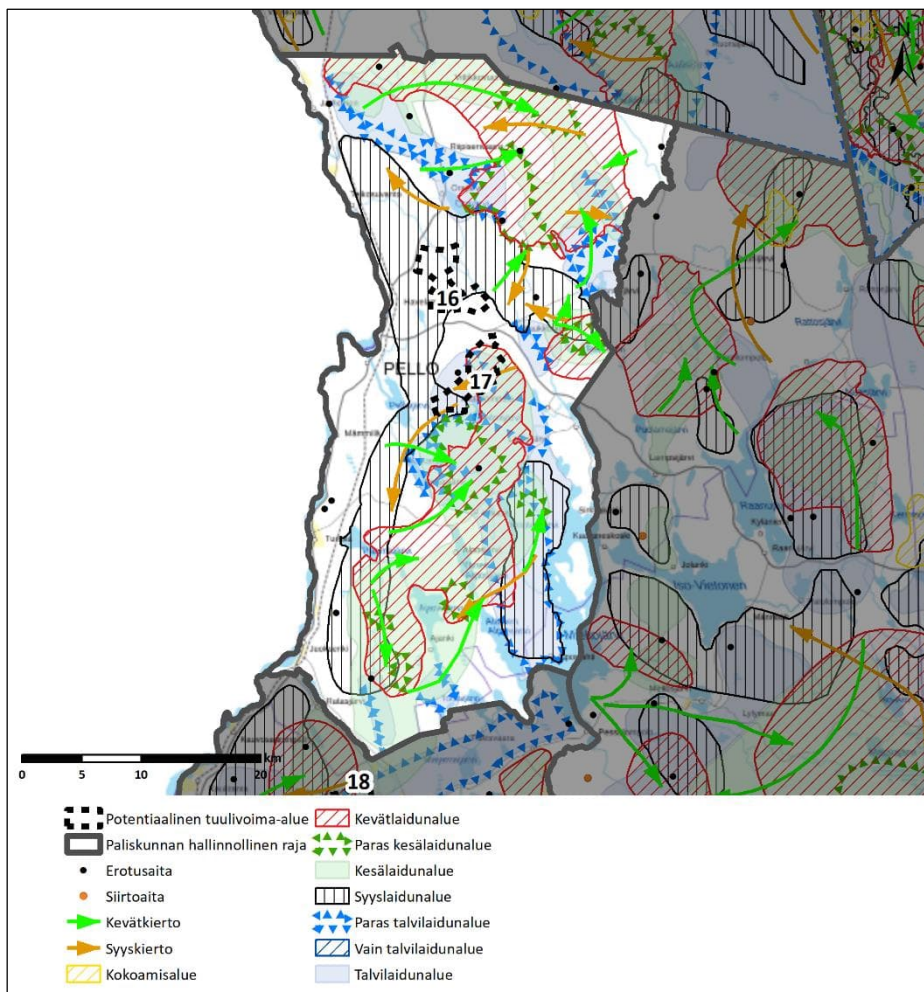
5.12.2022

kulkee keväisin alueen läpi. Alueen pohjoisreunalla sijaitseva erotusaita ja alueelle kuvattu kuljetusreitti kertovat alueen olevan kyseiselle erotustoiminnalle merkittäviä.

Kohtuutonta haittaa arvioitaessa osa paliskunnan menettämistä laidunalueista ovat pinta-alallisesti kohtalaisia. Laidunkiertoa voi vähäisesti häiriintyä. Vaikutuksia paikalliseen porotyöhön aiheutuu osittain porojen kokoamisen ja kuljettamisen osalta, sillä ennestään vähän rakennetulle alueelle muodostuva infrastruktuuri aiheuttaa todennäköisesti porojen liikkumisen muutoksia. Erotusaitojen toiminnan ei voi kuitenkaan katsoa kokonaan estyvän. Alue häiritsisi erityisesti alueella asuvien poronhoitajien työtä. Alueen toteuttaminen nykyisellä sijainnillaan aiheuttaa kohtalaista haittaa poronhoidolle. Haitat vaikuttavan painottuvan etenkin alueen koillisosaan, joten alueen pienentämisellä ja voimaloiden sijoittelulla voidaan ennalta arvioiden lieventää haittoja.

5.16 Orajärvi

Orajärven paliskunta on pinta-alaltaan 1 256,1 km² ja se sijoittuu Pellon ja Ylitornion kunnan alueille. Alueen suurin sallittu poromäärä on 1 500 poroa. Paliskunta ei sijoitu erityiselle poronhoitoalueelle. Paliskunnan Tokat-aineisto päivitettiin Lapin liiton järjestämän päivityksen yhteydessä keväällä 2022. Paliskunta myös kommentoi alueita.

Kuva 36. Orajärven paliskunnan Tokat-aineisto.